

Sygn. akt I ACa 87/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Kremer (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Kowacz-Braun SSA Grzegorz Krężolek
Protokolant:	sekr. sądowy Marta Matys

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa C. B.

przeciwko G. R.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 20 września 2017 r. sygn. akt I C 1762/14

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Grzegorz Krężolek SSA Jan Kremer SSA Anna Kowacz-Braun

Sygn. akt I ACa 87/18

UZASADNIENIE

Powód C. B. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego G. R. kwoty 80.862,28 zł wraz z ustawowymi odsetkami o dnia 1 lipca 2012 r. do dnia zapłaty i oraz kosztów procesu. Na uzasadnienie żądania podał, że w dniu 24 kwietnia 2008 r. miał miejsce pożar mieszkania na os. (...), w którym zamieszkiwał, za który odpowiedzialność ponosi pozwany G. R.. W wyniku pożaru powód utracił należące go niego ruchomości, odzież i obuwie, których wartość powód szacuje na kwotę 65.225 zł. Ponadto powód zmuszony był przeprowadzić remont zniszczonego lokalu, którego koszty poniesione przez powoda wyniosły 40.637,28 zł, w tym 9822,28 zł koszt materiałów oraz 30.815 zł koszt robocizny.

W sumie wartość szkód poniesionych przez powoda na skutek pożaru opiewa na kwotę 105.862,28 zł, przy czym powód w ramach likwidacji szkody otrzymał od swojego ubezpieczyciela kwotę 25.000 zł tytułem odszkodowania, którą to kwotę uwzględnił w żądaniu pozwu. Powód wskazał także, że pismem z dnia 28 maja 2012 r. doręczonym pozwanemu w dniu 31 czerwca 2012 r. wezwał pozwanego do dobrowolnego naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, jednakże wezwanie to pozostało bez odpowiedzi. Stąd powód liczy odsetki od dochodzonego roszczenia głównego od dnia następnego po dniu wezwania pozwanego do zapłaty odszkodowania, tj. od dnia 1 lipca 2012r.

Pozwany G. R. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu. Zarzucił, że brak jest legitymacji czynnej po stronie powoda z uwagi na pełne zaspokojenie jego roszczeń odszkodowawczych przez ubezpieczyciela, zupełny brak wiarygodnych dowodów na poniesienie przez niego kosztów remontu lokalu oraz fakt, że powód nie jest i nie był w dniu powstania szkody właścicielem zniszczonego lokalu. Nadto podniósł, że przywrócenie uszkodzonego lokalu do stanu pierwotnego nie wymagało takich nakładów finansowych, jakich domaga się powód oraz że przybliżony zakres szkody został określony w uzasadnieniu wyroku sądu karnego, w granicach kwoty 40.000 zł. Zarzucił także, że nie wyrządził osobiście szkody i nie był osobą oskarżoną o spowodowanie pożaru w lokalu powoda.

Sąd Okręgowy wK.wyrokiem z dnia 20 września 2017 r. uwzględnił w przeważającej części roszczenie i zasądził na rzecz powoda kwotę 76 297,28 zł oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 24 kwietnia 2008 r. pracownicy Firmy (...) z siedzibą w K. należącej do pozwanego G. R.–S. M.i B. M. wykonywali prace konserwatorskie w pomieszczeniach piwnicznych bloku nr (...) na os. (...) w K. i w ich ramach wymieniali zawór centralnego ogrzewania zamontowany pod sufitem pomieszczenia piwnicznego. Pomieszczenie to znajdowało się pod pokojem mieszkania nr(...)zajmowanego przez powoda C. B.. Do demontażu zaworu użyto gazowego palnika acetylenowo – tlenowego. W następstwie wadliwego wykonywania prac doszło do zapalenia się elementów wyposażenia pokoju w mieszkaniu nr (...).

Wyrokiem Sądu Rejonowego dlaK. (...)w K. z dnia 24 października 2011r. wydanym w sprawie o sygn. akt II K 958/09/ N utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 lutego 2012r., sygn. akt IV Ka 1297/11, S. M. i B. M. zostali uznani za winnych nieumyślnego spowodowania bezpośredniego niebezpieczeństwa w postaci pożaru zagrażającego życiu i zdrowiu wielu osób oraz konstrukcji budynku na os.(...) i znajdujących się w nim instalacji na skutek niezachowania ostrożności wymaganej przy prowadzeniu w budynku prac konserwacyjnych instalacji centralnego ogrzewania, tj. popełnienia przestępstwa z art. 164 § 2 k.k. w zw. z art. 164 § 1 k.k. W postępowaniu tym powód występował w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

W tamtej sprawie Sąd ustalił, że w wyniku pożaru C. B. poniósł straty co najmniej na kwotę 40.637,28 zł z tytułu wydatków na remont mieszkania. Jednocześnie nie uwzględnił wniosku oskarżyciela posiłkowego o naprawienie szkody, wskazując, że oskarżeni jako pracownicy G. R. nie ponoszą odpowiedzialności za szkodę spowodowaną w związku z wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

Właścicielem lokalu nr (...) na osiedlu (...) w K. od dnia 22 października 1998 r. była siostra powoda M. P. (wcześniej nosząca nazwisko B.), która na stałe przebywa w USA. Lokal ten od dłuższego czasu zajmował powód wraz z żoną A. K. na podstawie umowy użyczenia. Powód korzystał z mieszkania i jednocześnie ponosił wszystkie koszty z nim związane. Na podstawie pełnomocnictwa z dnia 6 września 1999 r. udzielonego przez M. P. powód był upoważniony m.in. do opłacania czynszu za mieszkanie, administrowania mieszkaniem, przeprowadzania remontów, korzystania z mieszkania w pełnym zakresie. Siostra powoda i powód traktowali to mieszkanie jako faktycznie należące do powoda. Z tego też względu gdy w 2010 r. M. P. udzieliła powodowi pełnomocnictwa do sprzedaży lokalu, to jednocześnie oświadczyła, że całą kwotę uzyskaną ze sprzedaży przekazuje powodowi jako darowiznę. Powód posiadał w mieszkaniu wiele wartościowych ruchomości, w tym meble, a także odzież wysokiej jakości – m.in. garnitury, marynarki, kurtki, płaszcze, koszule. Miał dwa oryginalne japońskie miecze kolekcjonerskie i jeden miecz treningowy.

W wyniku pożaru powstały zniszczenia w całym mieszkaniu, największe w małym pokoju, gdzie wybuchł bezpośrednio pożar. Szczegółowy opis zniszczeń zawiera uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego dlaK. (...)w K. z dnia 24

października 2011 r., sygn. akt II K 958/09/N. Mieszkanie wymagało generalnego remontu. Remont w całości sfinansował powód. Koszt remontu wyniósł 40.637,28 zł, w tym 9.822,28 zł koszt materiałów oraz 30.815 zł koszt robocizny. Faktury za zakup materiałów były wystawiane na żonę powoda A. K., ale to powód poniósł koszty remontu mieszkania. W postępowaniu likwidującym szkodę prowadzonym przez (...) S.A. (...) sporządzony został w sierpniu 2008 r. kosztorys remontu tego mieszkania. Wycena kosztów remontu opiewała na łączną kwotę 41.714,63 zł.

Koszt naprawy uszkodzeń powstałych w mieszkaniu na skutek pożaru z 24 kwietnia 2008r. w oparciu o średni poziom cen z lutego 2016r. wynosi 38.386 zł.

Na skutek pożaru zniszczeniu uległy m.in. następujące ruchomości należące do powoda bądź powoda i jego żony, A. K.:

- kurtka męska puchowa (...) o wartości 1112 zł,
- kurtka męska puchowa C. o wartości 360 zł,
- kurtka męska narciarska C. o wartości 456 zł,
- kurtka męska skórzana marynarka o wartości 630 zł,
- kurtka męska skórzana krótka o wartości 630 zł,
- kurtka męska C. (...) o wartości 1080 zł,
- kurtka męska skórzana zimowa o wartości 210 zł,
- płaszcz męski S. o wartości 600 zł,
- płaszcz męski H. (...) o wartości 1440 zł,
- koszule nowe H. R. (5 sztuk) o wartości 450 zł,
- koszula L. o wartości 240 zł,
- koszule męskie L. (4 sztuki) o wartości 1400 zł,
- koszule męskie (8 sztuk) o wartości 800 zł,
- koszule męskie H. R. (6 sztuk) o wartości 270 zł,
- koszula męska V. o wartości 207 zł,
- koszula męska A. (...) o wartości 270 zł,
- koszula męska F. (...) o wartości 56 zł,
- koszula K. (...) o wartości 184 zł,
- koszula M. (...) o wartości 160 zł,
- koszula męska R. o wartości 424 zł,
- koszula R. o wartości 176 zł,
- koszula V. (1) o wartości 828 zł,
- koszula męska US A. o wartości 72 zł,

- koszula krótki rękaw S. (...)o wartości 40 zł,
- koszule krótki rękawH. (...)3 sztuki) o wartości 108 zł,
- koszula męska krótki rękaw B. o wartości 80 zł,
- koszula męska D. o wartości 200 zł,
- krawaty (19 sztuk) o wartości 1045 zł,
- garnitur męski czarny V. o wartości 1323 zł,
- garnitur męski czarny V. o wartości 1176 zł,
- garnitur męski B. o wartości 2500 zł,
- garnitur męski jasny popiel V. (2 sztuki) o wartości 588 zł,
- garnitur męski typ surdut o wartości 1350 zł,
- marynarka męska V. o wartości 800 zł,
- marynarka męska typ stójka (2 sztuki) o wartości 480 zł,
- spodnie męskie garniturowe (6 sztuk) o wartości 2400 zł,
- spodnie męskie garniturowe (10 sztuk) o wartości 2000 zł,
- spodnie męskie D. o wartości 225 zł,
- spodnie męskie R. (2 sztuki) o wartości 336 zł,
- spodnie męskie jasne (2 sztuki) o wartości 522 zł,
- spodnie męskie Z. o wartości 56 zł,
- spodnie męskie D. o wartości 200 zł,
- spodnie męskieM. (...)o wartości 150 zł,
- spodnie męskie I. (...)o wartości 376 zł,
- spodnie męskie C. active o wartości 108 zł,
- spodnie męskie jeans H. (...)o wartości 392 zł,
- spodnie męskie P. (...)2 sztuki) o wartości 608 zł,
- spodnie męskie S. (...)o wartości 174 zł,
- spodnie męskie jasne letnie o wartości 290 zł,
- spodnie męskie jasne letnie o wartości 232 zł,
- spodnie męskie bojówki U. (...)5.11 o wartości 117 zł,
- spodnie męskie bojówki U. (...)5.11 o wartości 104 zł,

- spodnie męskie dresy N. o wartości 132 zł,
- kamizelka bojowa U. (...) o wartości 135 zł,
- golf V. (1) o wartości 800 zł,
- golf H. (...) o wartości 472 zł,
- golf C. active o wartości 180 zł,
- golf P. o wartości 90 zł,
- golf P. (...) (2 sztuki) o wartości 240 zł,
- golf gruba wełna V. o wartości 270 zł,
- golf (...) o wartości 60 zł,
- golf A. I. o wartości 240 zł,
- golf S. suit o wartości 90 zł,
- golf M. o wartości 60 zł,
- golf R. o wartości 80 zł,
- golf C. o wartości 40 zł,
- golf B. (...) o wartości 30 zł,
- półgolf B. o wartości 472 zł,
- półgolf P. (...) o wartości 90 zł,
- sweter G. (...) o wartości 44 zł,
- sweter B. o wartości 120 zł,
- sweter C. way o wartości 120 zł,
- sweter B. o wartości 60 zł,
- sweter T. (...) o wartości 120 zł,
- sweter T. o wartości 648 zł,
- sweter M. o wartości 360 zł,
- sweter męski (4 sztuki) o wartości 720 zł,
- sweter Y. o wartości 120 zł,
- sweter (...) (2 sztuki) o wartości 360 zł,
- bluza męska Z. (2 sztuki) o wartości 144 zł,
- bluza R. (2 sztuki) o wartości 140 zł,

- bluza (...) (3 sztuki) o wartości 504 zł,
- bluza L. o wartości 88 zł,
- bluza M. o wartości 224 zł,
- bluza H. o wartości 120 zł,
- bluza D. o wartości 200 zł,
- bluza męska P. C. (2 sztuki) o wartości 860 zł,
- bluza męska P. C. (3 sztuki) o wartości 1032 zł,
- bluza z kapturem C. o wartości 0 zł,
- koszulki polo P. C. (3 sztuki) o wartości 390 zł,
- koszulki polo P. C. (3 sztuki) o wartości 312 zł,
- koszulka polo R. L. o wartości 184 zł,
- koszulki bawełniane (15 sztuk) o wartości 1080 zł,
- koszulki N. (5 sztuk) o wartości 280 zł,
- koszulki polo P. (2 sztuki) o wartości 96 zł,
- koszulki D. (3 sztuki) o wartości 288 zł,
- koszulki T. (...) (2 sztuki) o wartości 60 zł,
- koszulki N. (...) (2 sztuki) o wartości 96 zł,
- koszulki (...) (4 sztuki) o wartości 288 zł,
- koszulki C. (2 sztuki) o wartości 68 zł,
- koszulka L. o wartości 26 zł,
- koszulka R. o wartości 52 zł,
- koszulki F. (2 sztuki) o wartości 0 zł,
- krótkie spodenki męskie R. (5 sztuk) o wartości 200 zł,
- krótkie spodenki męskie S. o wartości 80 zł,
- krótkie spodenki męskie N. o wartości 90 zł,
- krótkie spodenki męskie (...) o wartości 40 zł,
- krótkie spodenki męskie I. o wartości 0 zł.
- komputer (...) o wartości 2000 zł,
- Monitor (...) S. (...)” o wartości 640 zł,

- urządzenie wielofunkcyjne H. (...) o wartości 180 zł,
- głośniki do komputera 2 + 1 o wartości 120 zł,
- biurko 3 – częściowe o wartości 320 zł,
- fotel biurowy o wartości 102 zł,
- szafka z szufladami pod biurko, 2 sztuki o wartości 170 zł,
- regał na dokumenty o wartości 187 zł,
- regał na książki o wartości 384 zł,
- szafa 3 – drzewiowa z lustrami o wartości 1027 zł,
- sofa rozkładana o wartości 440 zł,
- komplet pościeli kołdra + poduszka , 3 sztuki o wartości 80 zł,
- poszwy na kołdry i poduszki satyna , 6 sztuk o wartości 85 zł,
- prześcieradła bawełniane (6 sztuk) o wartości 60 zł,
- deska do prasowania z kablem elektrycznym o wartości 73 zł,
- żelazko P. o wartości 120 zł,
- walizka podróżna 25” W. (2 sztuki) o wartości 1098 zł,
- walizka podróżna 20” W. o wartości 479 zł,
- torba na garnitury W. o wartości 429 zł,
- kosmetyczka W. (...)” o wartości 92 zł,
- neseser na laptopa W. o wartości 199 zł,
- neseser na laptopa T. o wartości 87 zł,
- neseser z tworzywa S. o wartości 159 zł,
- komplet wypoczynkowy sofa + 2 fotele ze skóry o wartości 1487 zł,
- materac sprężynowy 160x200 o wartości 420 zł,
- fotel kulkowy ze skóry ekologicznej o wartości 108 zł,
- lampa z nawilżaczem o wartości 30 zł,
- miecz (...) treningowy o wartości 1404 zł,
- miecz (...)o wartości 2800 zł,
- miecz (...)o wartości 1400 zł,
- wykładzina podłogowa 3,5x 4,5 m o wartości 304 zł,

- szafa wnękowa o wartości 816 zł,
- lampa halogenowa o wartości 48 zł,
- wyposażenie biura o wartości 182 zł.

Łączna wartość wyżej wymienionej odzieży wg cen aktualnych na chwilę orzekania wynosi 43.130 zł, zaś łączna wartość pozostałych ruchomości wynosi 17.530 zł.

Powód w ramach likwidacji szkody otrzymał od swojego ubezpieczyciela – (...)S.A.(...)kwotę 25.000 zł. Natomiast ubezpieczyciel firmy pozwanego (...) – (...)S.A. (...)odmówiła wypłaty odszkodowania wskazując, iż przyczyną pożaru było rażące zaniedbanie wykonawcy robót spawalniczych, stanowiące naruszenie przepisów administracyjnych dotyczących ochrony przeciwpożarowej budynków.

Pismem z dnia 28 maja 2012r. doręczonym pozwanemu w dniu 1 czerwca 2012r. powód wezwał pozwanego do dobrowolnego naprawienia szkody wyrządzonej pożarem, poprzez zapłatę w terminie 7 dni kwoty 80.862,28 zł, wskazując, że w wyniku pożaru poniósł szkodę w zakresie zniszczonych ruchomości (mebli, wyposażenia mieszkania) w wysokości 65.225 zł oraz wydatki na remont mieszkania: 9.822,28 zł tytułem materiałów i 30.815 zł tytułem usług. Do pisma powód załączył kopię faktur i zestawienie kosztów.

Sąd nie odmówił wiary, ani mocy dowodowej przeprowadzonym dowodom, w związku z czym pominięto w pisemnym uzasadnieniu ich ocenę (art. 328 § 2 k.p.c.). Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie zastosowanie ma art. 430 k.c. stanowiący, że kto na własny rachunek powierza wykonanie czynności osobie, która przy wykonywaniu tej czynności podlega jego kierownictwu i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną z winy tej osoby przy wykonywaniu powierzonej jej czynności.

Stosownie do przepisu art. 120 § 1 k. p., w razie wyrządzenia przez pracownika przy wykonywaniu przez niego obowiązków pracowniczych szkody osobie trzeciej, zobowiązany do naprawienia szkody jest wyłącznie pracodawca.

Z okoliczności niespornych oraz ustaleń stanu faktycznego dokonanych przez Sąd wynika, że pożar w mieszkaniu zajmowanym przez powoda i jego żonę został spowodowany z winy pracowników pozwanego. Okoliczność ta wynikała z prawomocnego wyroku skazującego S. M. i B. M.. Zgodnie z przepisem art. 11 k.p.c., ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa wiążą sąd w postępowaniu cywilnym; jednakże osoba, która nie była oskarżona, może powoływać się w postępowaniu cywilnym na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną. Pozwany nie był oskarżony w sprawie karnej, gdyż sprawa toczyła się przeciwko jego pracownikom. W związku z tym mógł wykazywać okoliczności wyłączające jego odpowiedzialność. Nie przedłożył jednak takich dowodów.

Pozwany ponosi zatem odpowiedzialność odszkodowawczą jako pracodawca za szkodę poniesioną przez powoda w wyniku pożaru mieszkania.

Pojęcie „szkody” zdefiniowane jest w art. 361 k.c. Przepis ten wskazuje, że szkodą jest różnica między stanem majątku poszkodowanego, jaki zaistniał po zdarzeniu wywołującym szkodę, a stanem tego majątku, jaki istniałby, gdyby nie wystąpiło to zdarzenie. Zgodnie mianowicie z przepisem art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Stosownie zaś do przepisu art. 361 § 2 k.c., w powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Szkodą jest zarówno konieczność przywrócenia mieszkania do poprzedniego stanu, czyli usunięcie zniszczeń spowodowanych przez pożar, jak i utrata ruchomości, które uległy zniszczeniu w pożarze.

Zgodnie z przepisem art. 363 k.c., naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego, bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, przy czym jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili.

Z ustaleń faktycznych wynika, że powód w 2008 r. poniósł koszt remontu mieszkania w łącznej kwocie 40.637,28 zł. Bez znaczenia pozostaje to, że – jak wynika z szacunku biegłego rzeczoznawcy – koszt remontu w takim zakresie w oparciu o średnie ceny byłyby nieco niższy. Oczywiście jest, że poszkodowany, przystępując do usuwania szkody, musi decydować się na zakup konkretnych materiałów po cenach określonych w indywidualnym przypadku, podobnie ponosi koszt robocizny wynikający z indywidualnych ustaleń z wykonawcą. Nie jest praktycznie możliwe, by wydatki poszkodowanego mieściły się idealnie w cenach średnich, zawsze będą wyższe bądź niższe. Istotne jest jednak to, aby poszkodowany dołożył należytej staranności i kupował materiały oraz zlecał wykonanie prac w oparciu o ceny nie odbiegające w istotny sposób od przeciętnych, chyba że byłoby to uzasadnione jakimiś szczególnymi okolicznościami. Dopóki poszkodowany nie odbiega w wysokości wydatków od cen rozsądnych, ustalonych przy zachowaniu należytej staranności, dopóty nie można zarzucić poszkodowanemu przyczynienia się do zwiększenia szkody.

W niniejszej sprawie podkreślić należy, że w postępowaniu likwidującym szkodę prowadzonym przez (...) S.A.(...) sporządzony został w sierpniu 2008 r. kosztorys remontu mieszkania zajmowanego przez powoda i jego żonę i wycena kosztów remontu opiewała na kwotę 41.714,63 zł, a więc wyższą, niż koszt poniesiony przez powoda.

Skoro zatem powód poniósł określony koszt (40.637,28 zł) i nie można mu zarzucić, że nie dochował należytej staranności przy ponoszeniu wydatków na remont, to powodowi przysługiwało roszczenie do pozwanego o zapłatę tej kwoty. Kwota ta zresztą przewyższa kwotę wyliczoną przez biegłego zaledwie o około 5%.

Kwota roszczenia powoda ulega jednak pomniejszeniu o kwotę 25.000 zł, którą powód otrzymał z tytułu odszkodowania od zakładu ubezpieczeń. Pozwany odpowiada zatem w zakresie kosztów naprawy mieszkania do kwoty 15.637,28 zł.

Szkodą powoda są także zniszczone ruchomości, zarówno stanowiące jego majątek osobisty, jak i należące do majątku wspólnego jego i jego żony. Wartość tych ruchomości należało ustalić nie w oparciu o ceny transakcyjne, gdyż powód ich nie posiadał w celu ich odsprzedaży. Skoro powód je używał na co dzień i takie było ich przeznaczenie, to uszczerbek majątkowy powoda polegał na utracie wartości funkcjonalnej tych przedmiotów. Rozróżnienie to widoczne jest na następującym przykładzie: koszula zakupiona jako nowa w sklepie, użyta jeden raz ma dla jej właściciela dokładnie taką samą wartość, jak w dniu zakupu. Gdyby bowiem ją utracił i chciał ją zastąpić kolejną o takich samych parametrach, musiałby kupić nową koszulę. Tymczasem gdyby podjął próbę jej sprzedaży, to oczywiście jest, że nie uzyskałby ceny równej cenie zakupu, gdyż nikt nie zdecydowałby się na jej zakup po cenie równej cenie nowej koszuli w sklepie. Ustalenie wartości ruchomości powoda polegało zatem na pomniejszeniu ceny, za jaką zostały nabyte, o stopień zużycia. Wartość ta opiera się oczywiście na szacunku, gdyż nie jest możliwe precyzyjne określenie wartości używanych ruchomości. W takim przypadku niezbędne jest stosowanie przepisu art. 322 k.p.c., który stanowi, że jeżeli w sprawie o naprawienie szkody, o dochody, zwrot bezpodstawnego wzbogacenia lub o świadczenie z umowy o dożywocie sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy.

Określenie szkody powoda w zakresie uszkodzonych ruchomości nastąpiło w oparciu o ceny z chwili orzekania, zgodnie z cytowanym wyżej przepisem art. 363 k.c. Z materiału dowodowego nie wynikało bowiem, by powód w 2008r. odkupił utracone ruchomości.

Odnosząc się do dochodzonych przez powoda odsetek za opóźnienie, wskazać należy, że zgodnie z przepisem art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Zapłata odszkodowania z czynu niedozwolonego polegającego na spowodowaniu pożaru nie ma oznaczonego terminu spełnienia świadczenia. Dłużnik ma zatem obowiązek spełnić świadczenie dopiero niezwłocznie po wezwaniu do wykonania.

W niniejszej sprawie pozwany (dłużnik) został wezwany do zapłaty pismem doręczonym mu w dniu 1 czerwca 2012r., z tym że powód określił w tym piśmie termin spełnienia świadczenia na 7 dni od doręczenia pisma. Po upływie tego terminu pozwany popadł w opóźnienie.

Dotyczy to jednak tylko kwoty odszkodowania za remont mieszkania. Odmiennie należy traktować odszkodowanie w zakresie zniszczonych ruchomości. Skoro bowiem wartość ruchomości Sąd oszacował według cen z dnia orzekania, to obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego przez pozwanego należy określać na dzień orzekania. Dopiero więc z następnym dniem pozwany popada w opóźnienie.

Skutki opóźnienia w spełnieniu świadczenia pieniężnego określone są w art. 481 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przypadku, gdy stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, to zgodnie z art. 481 § 2 k.c., należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych.

Powództwo podlegało oddaleniu w pozostałej części, tj. co do kwoty 4.565 zł i odsetek od tej kwoty oraz odsetek od kwoty 60.660 zł od dnia 1 lipca 2012 r. do dnia 20 września 2017 r.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone, z tym że sąd może włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powód uległ jedynie co do kwoty 4.565 zł i części odsetek, czyli w około 8%, a więc co do nieznaczej części żądania. Uzasadnia to zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, obliczonych od zasądzonych roszczeń, czyli tych, które powód poniósłby, gdyby dochodził roszczenia w części uwzględnionej. Nie było natomiast podstaw do obciążenia powoda obowiązkiem zwrotu nawet części kosztów pozwanemu. Powód wygrał bowiem sprawę co do zasady i w przeważającej części co do wysokości.

Na zasądzoną na rzecz powoda kwotę kosztów procesu złożyły się: wynagrodzenie pełnomocnika w osobie adwokata w wysokości określonej w § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – tekst jednol. Dz.U. z 2013r., poz. 461 w zw. z art. § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie – Dz.U. poz. 1800, tj. w kwocie 3.600 zł, opłata za udzielenie pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, uiszczona część opłaty sądowej od pozwu w kwocie 3.815 zł (obliczona w oparciu o kwotę zasądzoną w wyroku) oraz zaliczka na opinię biegłego – 2.000 zł.

Na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t. j. Dz.U. z 2016 r., poz. 623), Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. kwotę stanowiącą wydatki poniesione tymczasowo ze środków Skarbu Państwa na opinię biegłego, po odliczeniu zaliczki złożonej przez powoda. Łączny koszt opinii biegłego to 6.242,50 zł (suma kwot: 3.892,99 zł – k. 230, 78,65 zł – k. 292, 2.270,86 zł – k. 324).

Podkreślić należy, że takie same wydatki na opinię powstałyby również wtedy, gdyby powód dochodził jedynie roszczenia uwzględnionego (tzn. koszt opinii biegłego byłby taki sam także w przypadku dochodzenia przez powoda

jedynie roszczenia w części zasądzonej), gdyż w takim przypadku sporządzona by została opinia o takim samym przedmiocie.

Wyrok ten zaskarżył apelacją pozwany w całości wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa.

Pozwany zarzucił naruszenie prawa procesowego przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów to jest art. 233 § 1 k.p.c. Istota zarzutu sprowadza się do zarzutu błędnego ustalenia utracenia przez powoda tak znacznej ilości garderoby i dokładnego odtworzenia jej składu z pamięci. Ponadto sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału przez błędne przyjęcie na podstawie nieprawidłowej oceny dowodów że powód w następstwie pożaru poniósł szkodę w wysokości objętej wyrokiem podczas gdy analiza zeznań świadków protokołu szkody i zeznań złożonych w postępowaniu karnym prowadzi do przeciwnych ocen.

W uzasadnieniu apelacji pozwany podnosi, że zeznania w sprawie wywołują wątpliwości odnośnie składu rzeczy które miały być zniszczone, relacje powoda ze świadkami były przyjacielskie, co powinno wywołać ich krytyczną ocenę. Ilość garderoby nie pozostaje w związku z zasadami doświadczenia życiowego. Świadkowie różnie opisywali zniszczenia w mieszkaniu. Ponadto w postępowaniu karnym powód określił szkodę na 40 000zł i nie wyjaśnił przyczyny zmiany w sprawie cywilnej. Ponadto powód otrzymał odszkodowanie co pokryło szkodę.

Powód wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i wywody prawne Sądu I instancji i przyjmuje je za własne. Sąd Apelacyjny zauważa, że dla skutecznego podniesienia zarzutu naruszenia prawa procesowego skarżący winien wykazać naruszenie elementów składających się na pojęcie granic swobodnej oceny dowodów. T. Ereciński w Komentarzu do art. 233 k.p.c. (LEX 2016) wskazał , że „ granice swobodnej oceny dowodów wyznaczają trzy czynniki: logiczny, ustawowy oraz ideologiczny. Czynniki logiczny oznacza, że sąd ma obowiązek wyprowadzenia z zebranego w sprawie materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych. Rozumowanie sędziego z reguły ma charakter rozumowania dedukcyjnego (rzadziej redukcyjnego), powinien on zatem kierować się określonymi schematami, przewidzianymi w logice formalnej dla tego typu rozumowania. W konsekwencji między wnioskami sądu, które wyprowadza on przy ocenie poszczególnych dowodów, nie mogą istnieć sprzeczności. Wszystkie wnioski muszą stanowić logiczną całość.... W wyroku z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 685/98 (OSNAPiUS 2000, nr 17, poz. 655), Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego”. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00 stwierdził „Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona. (LEX nr 56906), zaś w postanowieniu z dnia 10 stycznia 2002 r. II CKN 572/99 „Zarzut obraży przepisu art. 233 § 1 k.p.c. nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystnych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej, korzystnej dla skarżącego oceny materiału dowodowego. Wnoszący skargę kasacyjną mógłby wykazywać jedynie to, że Sąd drugiej instancji naruszył ustanowione w art. 233 § 1 k.p.c. zasady oceny wiarygodności i mocy dowodów, że naruszenie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy”. (LEX nr 53136). Ponadto w wyroku z dnia z dnia 15 listopada 2002 r. V CKN 1354/00 zawarł stwierdzenie, że „opinia biegłego podlega, jak inne dowody, ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią: poziom wiedzy biegłego, podstawy

teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej.” (LEX nr 77046).

W związku z przedstawionymi orzeczeniami zarzuty apelacji nie były uzasadnione. Apelacja zarzuciła ustalenie, że powód posiadał nadmierną i niezgodną z doświadczeniem życiowym ilość garderoby a jej wyliczenie wraz z opisem szczegółowym trudno sobie wyobrazić, pozostaje w sprzeczności z możliwościami pamięci. Sąd zwraca jednak uwagę na to, że lista zniszczonych rzeczy została sporządzona w trakcie postępowania karnego, a więc w niewielkim odstępnie czasowym od pożaru. Ponadto, już w pewnym odstępnie czasowym od zdarzenia w 2012 r. pozwany i jego ówczesny pełnomocnik byli wzywani do zapłaty. Apelacja nie wykazuje jaka powinna być inna wartość szkody. Zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów wymaga wykazania, a nie tylko zarzucenia, że stanowisko Sądu I instancji jest sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Ponadto wymaga wskazania konkretnych ustaleń naruszających te zasady wraz z wywodem wykazującym taką okoliczność, co w sprawie sprowadza się do wskazania przyczyn braku po stronie powoda wskazanych przedmiotów. Dodatkowo, apelacja nie odnosi się do poszczególnych składowych orzeczenia. Sąd I instancji wskazał wysokość składników szkody. Pozwany nie podważył skutecznie opinii biegłego odnośnie kosztu remontu mieszkania, nie wskazał w czym upatruje nieprawidłowości wyliczeń. Pozwany nie zakwestionował skutecznie faktu wykonania remontu, zaś co do jego kosztu to ustalenia Sądu I instancji korespondują z ustaleniami szkody w postępowaniu karnym, przedłożonymi fakturami i wyliczeniami biegłego. Sąd I instancji wskazał granice różnic i wyjaśnił przyjęte rozstrzygnięcie. Odliczył uzyskane odszkodowanie przez powoda. W tym zakresie pozwany nie przedstawił żadnych argumentów w tym mogących podważyć treść orzeczenia. W zakresie ustalenia ilości i wartości zniszczonych ubrań Sąd I instancji zlecił wykonanie opinii i opinii uzupełniającej, do obu wersji odniosły się strony a pozwany skutecznie nie wykazał uchybień w opinii uzupełniającej zawierającej wyliczenie wartości zniszczonych ruchomości przyjęte przez Sąd jako podstawa orzeczenia. Do wartości mebli praktycznie nie odniósł się nawet w apelacji. Ogólny zarzut, że świadkowie to osoby z kręgu znajomych powoda nie jest wystarczający dla odmowy dania im wiary. Wreszcie na rozprawach w dniach 2 listopada 2016 r. i 20 września 2017 r. nie stawił się pozwany ani jego pełnomocnik. W szczególności w dniu 2 listopada 2016 r. powód został przesłuchany dodatkowo i wówczas istniała możliwość zadawania pytań. Powód został wcześniej przesłuchany w dniu 8 października 2015 r. i wówczas pozwany zadawał pytania.

Zarzuty pozwanego dotyczące prawa procesowego nie były zasadne, w związku z tym brak było także podstaw do zmiany kwalifikacji prawnej. Podsumowując, podniesiona przez pozwanego wątpliwość dotycząca ilości odzieży powoda jaka uległa zniszczeniu nie mogła doprowadzić do zmiany orzeczenia. W tym stanie rzeczy podniesione w apelacji zarzuty nie były zasadne.

Z przedstawionych przyczyn apelacja pozwanego uległa oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c., a o kosztach orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

SSA Anna Kowacz Braun SSA Jan Kremer SSA Grzegorz Krężolek